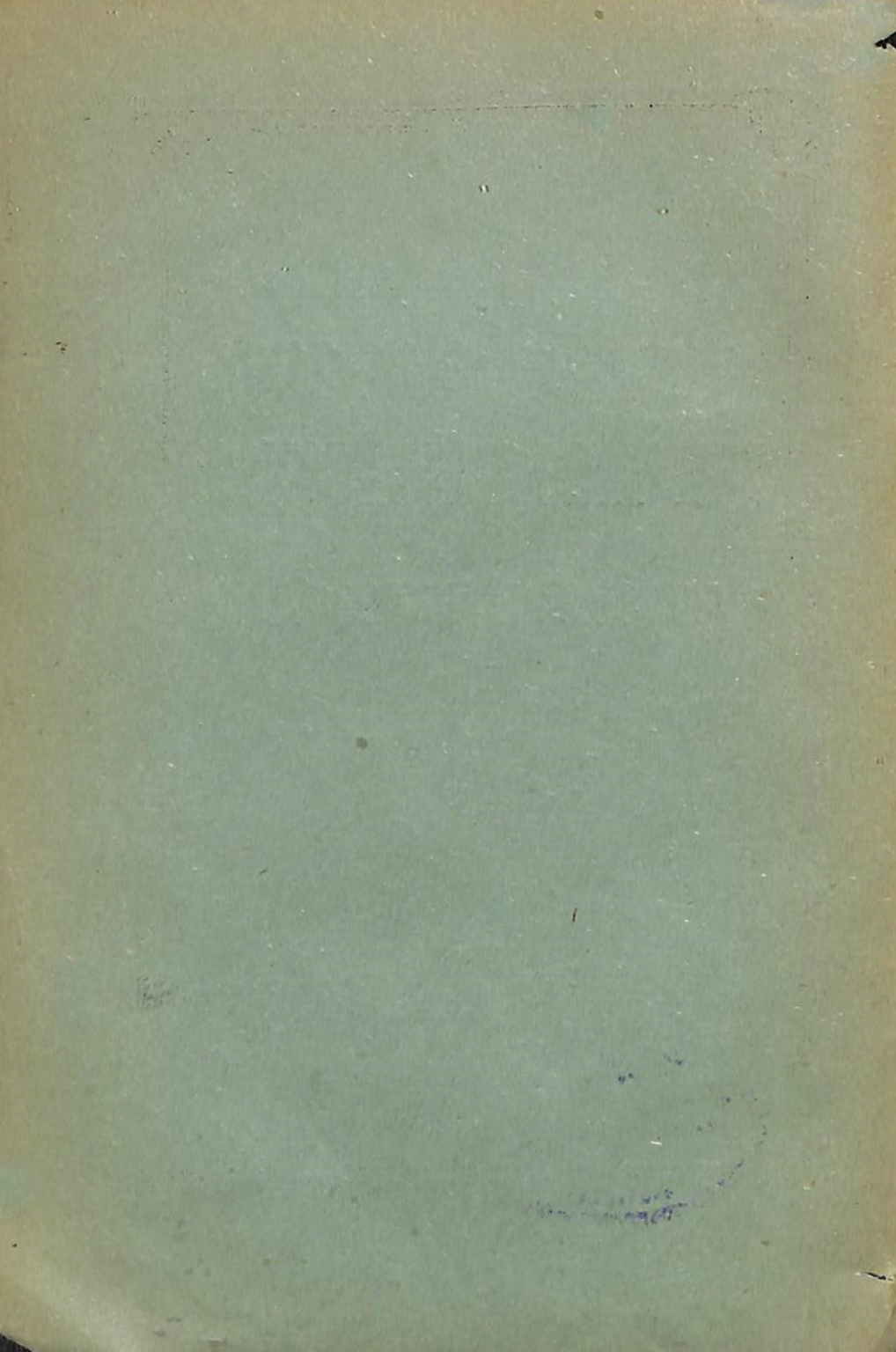

ՂԱՄԱՐԼՈՒԻ ՇՐՋԱՆԻ

ԽԱՂՈՂԻ ՅԵՎ ՊՏՂԱՏՈՒ ԱՅԳԻՆԵՐԻ
ՈՒ ԲԱՆՋԱՐԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ

1937 թ.

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

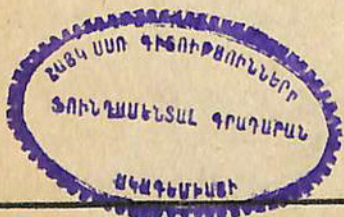
ՍՅՈՒԳՎԱՄ Է 1001 Ծ.

ՂԱՍԱՐԼՈՒԻ ԾՐՋԱՆԻ

ԽԱՂԱՂԻ ՅԵՎ ՊՏՂԱՏՈՒ ԱՅԳԻՆԵՐԻ ՈՒ
ԲԱՆՋԱՐԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ 1937 Թ.
ՊԱՐՏԱԴԻԲ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

7024 597

A $\frac{11}{24285}$

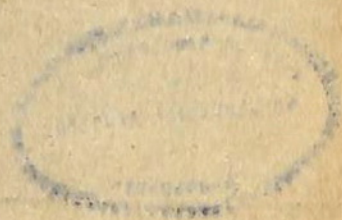

ԳՅՈՒՂՀՐԱՏ

1937

ՅԵՐԵՎԱՆ

10095

ՊԱՐՏԱԿԻՐ ՎՈՐՈՇՈՒՄ № 1

20-ր հունվարի 1937 թ.

ՂԱՄԱՐԼՈՒԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԻՐ ԿՈՄԻՏԵՅԻ

Խաղողի և պտղատու այգիների ու բանջարաբուծական կուլտուրաների բերքատուլթյունը բարձրացնելու և մշակությունը բարձր վորակով կատարելու համար Շրջանային Գործադիր Կոմիտեն վորոշում է.

1. Պարտավորեցնել բոլոր խաղողի և պտղատու այգիներ ունեցող և բանջարանոցային կուլտուրաներ մշակող կուլեկարիվ տնտեսուլթյուններին, Խորհրդային տնտեսուլթյանը, կուլանտեսականներին, մենատնտեսներին և հիմնարկներին 1937 թ. ընթացքում նշած կուլտուրաները մշակել վործկումի կողմից հաստատված՝ խաղողի և պտղատու այգիների ու բանջարաբուծուլթյան պարտադիր ազրոկանոնների համաձայն:

2. Հողբաժնին, ՄՏԿ-ին, գյուղխորհուրդներին և կուլտրնա, վարչուլթյուններին՝ խաղողի և պտղատու այգիների ու բանջարաբուծուլթյան պարտադիր ազրոկանոնները լայն կերպով քննել ու մասսայականացնել կուլանտեսուլթյան ընդհանուր և հասարակական ժողովներում և առանձին բրիգադներում:

3. Հողբաժնին և գյուղխորհուրդներին՝ խիստ հսկողուլթյուն սահմանել ազրոկանոնները ճշգրիտ և բարձր վորակով կատարելու:

4. Ազրոկանոնների վորևե կետը խախտողներին յենթարկել պատասխանատվության վարչական կարգով տուգանքի մինչև 50 ու., կամ հարկադիր աշխատանքի մինչև 15 օր:

5. Չարամտորեն խախտողներին յենթարկել դատական պատասխանատվության:

6. Գյուղխորհուրդների վորոշումների դեմ կարելի չէ բողոքարկել Շրջգործկոմին 7 օրվա ընթացքում:

7. Սույն վորոշումն ուժի մեջ է մինչև 1937 թ. դեկտեմբերի 31-ը:

Շրջգործկոմի նախագահ՝
(ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ)

Շրջգործկոմի քարտուղար՝
(ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ)

ԽԱՂՈՂԻ ՅԵՎ ՊՏՂԱՏՈՒ ԱՅԳԻՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՊԱՐՏԱԳԻՐ ԱԳՐՈՁԵՌՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Շրջանում խաղողի և պտղատու այգիներ ունեցող խորհրդային ու կոլեկտիվ տնտեսությունները, կոլտընտեսականները, մենատնտեսները և հիմնարկները պարտավոր են իրենց այգիները մշակել, լրիվ և բարձր վորակով կիրառելով հետևյալ ագրոձեռնարկումները.

1. Խաղողի այգիների վազերը բաց անել վաղ գարնանը, ձյունը հալվելուց հետո մինչև հյուլթաշարժությունը, մարտի 10-ից մինչև ապրիլի 5-ը, յերբ հնարավոր է այգին մտնել:

2. Մինչև վազի ետելը, կամ ետին զուգընթաց, հին այգու բաց տեղերը լրացնել անդալիտով կամ արմատկալածներով, իսկ նոր այգիները վերանորոգել 1—2 տարեկան արմատկալածներով:

Այս աշխատանքները կատարել գարնանը՝ մարտի 15-ից մինչև ապրիլի 10-ը:

3. Այգիների վերանորոգումը կատարել արմատկալածներով նաև աշնանը՝ հոկտեմբերի 20-ից մինչև նոյեմբերի 10-ը:

4. Ետել բոլոր այգիներն այգեբացին զուգընթաց. փորձված մարդկանց միջոցով: Թույլ վազերը կարճ ետել, թողնելով սահմանված քանակով մատեր:

Ետը վեջացնել մինչև բողբոջների (աչքերի) բացվելը, այն է՝ մարտի 15-ից մինչև ապրիլի 10-ը:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—Այն վագերը, վորոնք համարա-
կալված են (սպորճացիայի յեն յենթարկված) կտրոններ
վերցնելու համար ետել նախորոք, տնկելու համար պիտա-
նի կտրոնները ջոկել, խրձեր կապել յերկուհարյուրական
հատից, վրան ամրացնել փոփոխակի անունը կամ համարը,
պահել խրամատներում պահկեցրած ու հողով ծածկած ձե-
վով, մինչև ոգտադործելը:

5. Փորել բուրբ այգիներն ետին զուգընթաց, համա-
տարած կերպով թե թմբերը և թե թմբերի մեջը,
մարտի 15-ից մինչև սպրիլի 25-ը: Փորելու աշխատանք-
ները դադարեցնել բողբոջման և ծաղկման շրջանում:

Թմբերը փորել մինչև 25 սմ խոկ թմբերի մեջը՝
18—20 սմ խորությամբ:

Այգեփորի ժամանակ վոչնչացնել մակերևութային
արմատները (մորուսը), հավաքել չայիրը, դանդուրդանը
և հանել այգուց դուրս:

6. Նվազ թույլ այգիները պարարտացնել հանքային
և տեղական պարարտանյութերով, հողբաժնի կողմից տըր-
ված հրահանգի համաձայն:

7. Կատարել կանաչ հատում (սուղ տալ) 2 անգամ:
1-ին սուղը տալ մինչև ծաղկելը՝ 15—25 մայիսի, 2-րդ
սուղը տալ ծաղկից հետո՝ հունիսի 15-ից մինչև հու-
լիսի 5-ը:

Սուղը տալիս մաքրել վազը չորուկներից և յեղունդ-
ներից:

2-րդ սուղը կատարել սեկատորով կամ սուր դա-
նակներով:

8. Վագերը մոլախոտերից մաքուր պահելու համար
կատարել քաղհան, 1-ին անգամ մայիսի 15-ից մինչև
25-ը, 2-րդ անգամ՝ հունիսի 15-ից մինչև հուլիսի 5-ը:

9. Խաղողի այգիները բուժումը բորդոյան հեղուկով
(պղնձարջասպի լուծույթով) կատարել յերկու անգամ,
1-ին անգամ մինչև ծաղկելը՝ մայիսի 5-ից մինչև 20-ը:

2-րդ անգամ ծաղկելուց հետո՝ դուռան բռնած ժամանակ՝ հունիսի 15-ից — 30-ը, և 3-րդ անգամ՝ անհրաժեշտութեան դեպքում:

10. Ուղիւստի դեմ պայքարելու համար այգիները փոշոտել ծծմբով յերկու անգամ, 1-ին անգամ՝ վազերի ծաղկած ժամանակ, իսկ 2-րդ անգամ՝ խաղողալիցին:

11. Վազերից և առունների յեզերքից դայոււկը հավաքել նկատվելիս անմիջապես, չթողնել վազի մատերին վաթաթվի. հալաքածն այդուց դուրս հանել և փոշն-չացնել:

12. Բերքատու այգիները խշմարել (հաշա տալ) դուռան բռնած ժամանակ՝ հունիսի 20-ից մինչև հուլիսի 10-ը, և լրացում կատարել հուլիսի 25-ից մինչև ոգոստոսի 10-ը:

13. Այգիները ջրել հետևյալ ժամկետներին.

1-ին ջուրը տալ ապրիլի 15-ից մինչև մայիսի 20-ը (մինչև ծաղկելը), 2-րդ ջուրը տալ դուռայի շրջանում՝ հունիսի 15-ից մինչև հուլիսի 10-ը, 3-րդ ջուրը տալ դուռան լցվելու շրջանում՝ հուլիսի 20-ից մինչև ոգոստոսի 15-ը, 4-րդ ջուրը տալ ոգոստոսի 25-ից մինչև սեպտեմբերի 15-ը:

Այգիները ջրել նաև ձմրանը՝ դեկտեմբերի 15-ից մինչև փետրվարի 15-ը:

14. Սակավաքանակ բոլոր փոփոխակները՝ քիշմիշ, յեզանդարի, խալիլի, ասիյարի, հաշաբաշ, իծապտուկ, ալախկի և այլն, յինթարկել ապրոբացիայի, այսինքն համարակալել, փորպեսզի հաջորդ զարնանն ետելու ժամանակ նշած տեսակներից կարոններ վերցվեն և բազմացվեն:

15. Կատարել մասսայական ընտրութիւն լավ բերքատու և վոչ բերքատու վազերի նկատմամբ, փորոնց վրա դնել նշաններ և հետագայում լավ բերքատուները բազմացնել, իսկ վատ բերքատուները հանել և տեղը տնկել բերքատու վազեր:

16. Խաղողահասից մինչև բերքահավաքի վերջը հատուկ պահակները միջոցով պահպանել այգիները գողությունից, կրծողներից և այլ կորուստներից:

17. Բերքահավաքը կատարել առանց կորուստների, դանակներով հոկտեմբերի 5-ից մինչև նոյեմբերի 1-ը:

18. Բերքահավաքին զուգընթաց հավաքել խոզմարը, խրճեր կապել և պահպանել հոկտեմբերի 6-ից մինչև նոյեմբերի 2-ը:

19. Բերքահավաքին զուգընթաց կատարել վագերի ծերկապ:

Հիմնական այգեթաղը կատարել խնամքով, վորպեսզի մատերը չջարգվեն և բաց տեղեր չմնան՝ հոկտեմբերի 20-ից մինչև նոյեմբերի 20-ը:

20. Խստիվ արգելվում է՝ ա) այգեփորից հետո մեկ ամիս շուտ ջրել. բ) այգիների ջրելը ծաղկման շրջանում. գ) այգիների ջրելը սեպտեմբերի 15-ից հետո. դ) քաղաժ և չքաղաժ այգիներում անասուններ արածեցնելը:

ԽԱՂՈՂԻ ՆՈՐ ԱՅԳՈՒ ՏՆԵՆԸ

1. Նախ՝ ուսումնասիրել այն հողամասերը, վորտեղ այգի յե անկվելու (վերնաշերտի պլտանի հողի խորությունը, քարքարոտությունը, կավահող, ավազահող լինելը և այլն:

Հողամասի ընտրությունը և տերիտորիայի կազմակերպումը պետք է ապահովի հետևյալ պահանջները.

ա) արտադրական պրոցեսների մաքսիմալ մեքենայացումը.

բ) աշխատանքի բարձր արտադրողականությունը.

գ) արտադրվող խաղողի միսիմալ ինքնարժեքը, բարձր բերքատվությունը և վորակի բարձրացումը.

դ) ընտրված հողամասը պետք է կազմի մի մասսիվ, ապահովված ջրով, սակայն աղային և ճահճային չլիքեր և լինի.

ե) հողամասն ընտրելուց հետո հանել հատակագիծը և բաժանել արտադրական վանդակների, ըստ հնարավորության՝ ուղղանկյուն քառանկյան ձևով:

դ) հատակագծում ցույց տալ արտադրական վանդակները, հեկտարները, վոռոգող առուները, ճանապարհների և շարքերի ուղղութիւնները: Վերջինս պետք է ապահովի վոռոգումը:

Բաժանումն անսպասանորեն պետք է ապահովի լրիվ վոռոգումը, յեղնելով հողի դիրքից: Այս աշխատանքները կատարել հողաշինարարի և ագրոնոմի միջոցով:

2. Վանդակները պետք է բաժանվեն ճանապարհներով և ջրային ցանցով: Վանդակների մի կողմի յերկարութիւնը (շարքերին զուգահեռ) պետք է լինի 100 մետրը, իսկ մյուս կողմը (շարքերին ուղղահայաց)՝ 500 մետր: Այդպիսով վանդակի մեծութիւնը լինում է 5 հեկտար: Յեթե հողամասի ուղեյեֆը (մեծ թեքութիւն, խորդուքորդութիւն և այլն) չի թույլատրում, կարելի չէ վանդակների կողմերի յերկարութիւնը խախտել՝ պակասեցնելով այն:

ԾԱՆՈՒՌՈՒԹՅՈՒՆ. — Հին այգիները մասսիվացնելու

նպատակով, տեկվող տարածութիւնները (այգիների մեջ ընկած հողակտորները) կարող են փոքր լինել:

Աւստրալիան հողալիսուներ. — Մի շարք վանդակներ հաջորդաբար իրար շարունակութիւն կազմելով՝ պետք է ապահովեն ագրոաշխատանքների անարգել կատարումը, քաշող ուժի ուսցոխնալ ոգտագործումը և վոռոգման ջրերի անտեսումն այն հողամասերում, վորպեսզի տրա կտորն աշխատի առնվազն մի կիլոմետր յերկարութիւն վրա, առանց պտույտներ գործելու, անհրաժեշտ է, վոր հողակտորի յերկարութիւնը շարքերի ուղղութիւնում մեկ կիլոմետրից պակաս չլինի, այսպիսով հողակտորը կազմված պետք է լինի միմյանց հաջորդող 10 վանդակից:

4. Ճանապարհներ յեվ ջրային ցանց. — Վանդակներն իրարից բաժանվում են ճանապարհներով. այն ճանապարհները, վորոնք ուղղահայաց են շարքերին, և վորոնց կողքերով վոռոգող առուներ են անցնում, պետք է ունենան

6,5 մետր լայնություն, իսկ շարքերին զուգահեռ ճանապարհների լայնությունն առանց առունների՝ 5,5 մետր, իսկ հողակտորի յեզրի շարքերի ուղղահայաց ճանապարհները, վորտեղ շուռ և դալիս քաշող ուժը—արակտորը, պետք է ունենա 5—8 մետր լայնություն:

5. Հողի նախապատրասելը.—Ընտրված հողամասը յեթե մեծ թեքություն չունի, քարքարոտ չէ և բավարար մեծություն ունի, մեքենայով կատարել համատարած հիմնաշրջում(խոր վար, պլանտած), հակառակ պարագայում հիմնաշրջումը կատարել ժապավենածե: Համատարած հիմնաշրջումը կատարելիս խորությունը պետք է լինի 50 սմ, իսկ ժապավենածե կատարելիս խորությունը պետք է լինի նույնը, իսկ լայնությունը՝ 60 սմ:

Իբրև կանոն, զարնան անկվելիք այգիների պլանտածը կատարել աշնանը, իսկ աշնանը անկվելիք պլանտածը՝ ամառը կամ աշնանը, վերջին դեպքում վոչ ուշ, քան հոկտեմբերին: Յեթե վորևե պատճառով նշված ժամանակներում պլանտածը չի կատարվում, անհրաժեշտ է համատարած պլանտածը կատարել 30—40 որ անկելուց առաջ:

6. Հողամասի ձեվերը (ուզրիվկա). — Նախապես կազմած հողամասի հատակազծի համաձայն, հողամասի համապատասխան տեղերում արտադրական միավորների վանդակների, առունների, ճանապարհների և այլ վորտչիչ սահմաններում անկել նշաններ—ցցեր խփել:

Վանդակներում շարքերի և առանձին վագերի տեղերը պետք է վորոշել հետևյալ կերպ: Յուրաքանչյուր վանդակ ըստ հնարավորության բաժանել մեկական հեկտարի (հատակազծի վրա նույնպես պետք է ցույց տալ նաև հեկտարների բաժանումը): Ապա լարով վորոշել շարքերի և վագերի տեղերը, հետևյալ կերպով՝ շարքերի տեղերը վորոշող լարերի (պարանների) վրա նշան անել գունազօր

կտորով յերկու և կես մետր հեռավորութեամբ, իսկ վագերի տեղը (տնկիւնների տեղը) վորոշել լարերի վրա մեկ ու կես մետր հեռավորութեամբ:

Այսպիսով միջշարքային տարածութեանները լինելու յեն 2,5 մետր, իսկ շարքում վազը վազից մեկ ու կես մետր հեռավորութեամբ:

Շարքերի տեղը վորոշելու համար, ընդունված ուղղութեամբ շարքերին ուղղահայաց լարը ձգել յերկու կողմից և համապատասխան նշան արած տեղերում ձողեր տնկել, իսկ վագերի տեղը վորոշելու համար, լարերը ձգել յերկու կողմից շարքերը վորոշող ձողերի միջև, յուրաքանչյուր նշան արած տեղում նույնպես ձողեր խփել տնկելու համար:

7. Յուրաքանչյուր վանդակում, նույնիսկ ամբողջ հողամասում տնկել միատեսակ փոփոխակ: Յեթե արմատակալածներ են (շիշակ, երինջ), ապա տնկել 40—45 սմ խորութեամբ: Տնկելիս արմատակալածների ներքևի յերեք հանգույցներից առաջացած արմատների ծայրերը կտրել, իսկ դրանից վերև յեղած հանգույցներից առաջացած արմատները կտրել հիմքից: Արմատակալած տնկիւնների շվերից թողնել մեկ հատ ամենաուժեղը և ամբողջը կտրել յերկու աչքից միայն. մատի հիմքը պետք է լինի հողի յերեսին հավասար:

8. Գարնան տնկումն սկսել ապրիլի մեկից և ավարտել ապրիլի 20-ին, կամ մինչև բողբոջների (աչքերի բացվելը, իսկ աշնանը՝ հոկտեմբերի 25-ից մինչև նոյեմբերի 15-ը: Տնկելիս փոսի մեջ լցնել, նախ, քանդված լավորակ հողը և ապա մնացածը: Որվա տնկածը ջրել նույն օրը յերեկոյան, իսկ հետագայում ջրել ըստ պահանջի, ամբողջ տարածութեանը փխրեցնել քեշին, առնվազն 4 անգամ:

ՏՆԿԵԼՈՒ ՄԱՏԵՐԻԱԼ ՊԱՏՐԱՍՏԵԼԸ

Տնկելու համար ոգտագործել արմատակալածները (շիշակ, երինջ և կտրոններ (մատեր):

Կտրոնները հավաքել զարնանը՝ ետի ժամանակ, նախապես աշնանն ընտրած (նշան արած կամ համարակալած) վագերից, զեկավարվելով առաջագրված ասորախմենտով: Կտրոնները պետք է լինեն 70 սմ, իսկ կախետը՝ 50—60 սմ յերկարությամբ, առողջ և նորմալ զարգացած: Ամեն կերպ խուսափել թույլ կամ շատ ուժեղ (հոռացած) զարգացած կտրոններից: Հավաքած կտրոնները զարսել ըստ փոփոխակների, կապել խրձեր 200-ական հատից, գրել և վրան ամրացնել փոփոխակի անուշը կամ համարը, վորպեսզի հետագայում ոգտագործելիս իրար չխառնվեն:

Հավաքած կտրոնները պահել սովեր տեղում, փորելով 60—70 սմ խրամաւաներ, վորոհց մեջ պառկեցնել կրտրոնների խրձերը հորիզոնական ձևով և ծածկել հողով, վորպեսզի մինչև տնկելն աչքերը չբացվեն կամ չչորանան:

ԽԱՂՈՂԻ ԱՅԳՈՒ ՏՆԿԱՐԱՆԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Գարնան և աշնան տնկումներն արմատակալածներով ապահովելու, տնկած այգիները վերանորոգելու և ասորախմենտի մեջ մտնող սակավաքանակ փոփոխակների զարգացումն ապահովելու համար, կոլխոզներում կազմակերպել տնկարաններ:

Տնկարանի համար ընտրել թեթև և պարարտ հողամասեր: Հողամասն աշնանը համատարած հիմնաշրջել 50 սմ խորությամբ՝ զարնանը տնկելու համար: Նախքան տնկելը հողամասը հարթել, մաքրել քարերից, չայիքից, զանդուրդանից և այլ մոլախոտերի արմատներից:

կարոնները թաղած տեղից հանելուց հետո, մինչև տնկելը, յերկու կողմից նորոգել և ներքևի ծայրը դնել ջրի մեջ: Տնկելու մոմենտին ջրից հանել և տնկել մեկական հատ, 40 սմ խորությամբ՝ շարքը շարքից մեկ մետր և շարքում՝ կարոնը կարոնից 8—10 սմ հեռավորությամբ:

Հողից վերև թողնել յերկու աչք, վորից ներքևի աչքը հողի մակերեսին հավասար պետք է լինի: Տնկել շիշերով կամ ժապավենաձև հանած առուններում:

Որվա տնկածը նույն օրը ջրել, իսկ ամբողջ սեզոնում՝ ջրել մոտ 10 անգամ, ըստ պահանջի:

Սեզոնի ընթացքում փխրեցնել 5—6 անգամ, ըստ վերում միջշարքային տարածությունները փխրեցնել ձիու կուլտիվատորով, իսկ շարքերում կարոնների արանքները փխրեցնել ձեռքի ուրագներով:

Կարոնները տնկել մինչև ապրիլի 20-ը կամ մինչև աչքերի բացվելը:

ՆՈՐԱՏՈՒԿՆ ՅԵՎ ՎՈՉ ԲԵՐՔԱՏՈՒ ԱՅԳԻՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄԸ ՅԵՎ ՊՏՂԱՏՈՒ ԾԱՌԵՐԻ ԱՅԳՈՒ ՏՆԿՈՒՄԸ

1. Պտղատու այգի տնկելիս, հատուկ ուշադրություն դարձնել հողամասի ընտրությանը, հաշվի առնելով այգու հեռապահ զարգացումը: Ուսումնասիրել հողը՝ վերնաշերտի պիտանի հողի խորությունը, քարքարոտությունը և այլն:

Պտղատու այգիներ կարելի յե՛ տնկել նաև կավային, քարքարոտ (զուբ) հողերում, յեթե միտյն այդ հողերը նախորդ յուրացվել են այլ կուլտուրաների մշակության միջոցով:

Շոռաքյաթ և ճահճային հողերում այգի չպետք է տնկել:

Հողամասն ընտրելուց հետո մաքրել քարերից և պարարտացնել՝ սկսած սեպտեմբերի 10-ից մինչև հոկտեմբերի 10-ը, կամ գարնանը, մինչև մարտի 20-ը:

2. Հողամասի չորս կողմը անկել քամու դիմադիր ծառեր՝ թթենի, բարդենի, փշատենի և այլն:

Ինչի ալիքին առաջին շարքում անկել թթենի, 2-րդ շարքում՝ փշատենի, և 3-րդ շարքում՝ բարդենի:

Շարքերի հեռավորութունը միմյանցից պետք է լինի մեկ ու կես մետր, իսկ շարքերում ծառերի հեռավորութունը միմյանցից պետք է լինի՝ բարդենու համար մեկ մետր, իսկ մյուսների համար՝ մեկուկես մետր: Տնկումները կատարել շախմատային ձևով՝ սկսած մարտի 20-ից մինչև ապրիլի 20-ը:

3. Պողատու ալիքներ անկելու համար նոր յուրացվող հողամասերը նախորոք պետք է զբաղեցրած լինեն թիթեռնածաղիկ կամ հացահատիկային կուլտուրաներով:

Ալիքն անկելուց հետո միջշարքային տարածութուններում ցանել բազմամյա խոտաբույսեր, կամ վաղահաս բանջարանոցային կուլտուրաներ: Հողամասը վարել համատարած կերպով, վոչ պակաս 20 ավ խորությամբ՝ սեպտեմբերի 15-ից մինչև հոկտեմբերի 15-ը, իսկ դարնանը՝ մինչև մարտի 30-ը:

Գարնան տնկումների համար հողամասը վարել աշնանը, իսկ աշնանը անկելու համար վարել անկելուց 1—2 ամիս առաջ:

4. Կատարել հողամասի զծագրում քսուակուսի ձևով, իսկ լանջոտ տեղերում անկել ուելեֆային ձևով, այսինքն՝ լանջին հորիզոնական:

5. Պողատու ծառերի հեռավորութունը պետք է լինի.

ա) յուրացված հողերում	
ծիրանենու համար	9×9 մետր
խնձորենու »	8×8 »
տանձենու »	7×7 »
զեղձենու »	5×5 »

սալորենու	»	6×6	»
բալենու	»	7×7	»
սերկեվկենու համար		5×5	»

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Նազողի այգիների բաց տարածութուններում տնկելիս կարելի չե նշած տարածությունները փոքրացնել, յիշելով տարածության փաստական գրությունից:

բ) նոր յուբացվելիք (դուբ) հողերում.

ծիրանենու համար	8×8	մեար
խնձորենու	»	7×7
տանձենու	»	6×6
դեղձենու	»	4×4
սալորենու	»	5×5
բալենու	»	6×6
սերկեվկենու համար	4×4	»

6. Նորատունկ ծիրանենու այգու ծիրանենիների մեջտեղում տնկել մեկական դեղձենի:

7. Տնկման ժամանակ արմատների ծայրերը թարմացնել, թողնելով 20—30 սմ յերկարություն, հեռացնելով հիվանդ ու վնասված արմատները:

8. Նոր այգիներ տնկելիս ղեկավարվել շրջանի համար ընդունված ասորախմենաի համաձայն, իսկ փոփոխակների դասավորումն այգում կատարել 4—5 շաբթ հիմնական սորտից, վորից հետո՝ մեկ շաբթ համապատասխան փոշոտիչի սորտը: Իսկ յեթե փոշոտիչը և փոշոտվողը մնում են ստանդարտի մեջ, այն դեպքում շաբթերի դասավորությունը կատարել հավասար, ըստ սորտերի:

9. Տնկիները տնկել փոսերում, վորոնց խորությունը պետք է լինի՝ դեղձենիների համար 40 սմ, մյուսների համար 50 սմ, իսկ լայնությունը 70 սմ, բացի քարքարոտ — դուբ հողերում, վորտեղ, փոսի լայնությունը պետք է լինի մեկ մեար:

10. Հիմնականում կորիզավորների տնկիները տնկել մեկ տարեկան, իսկ հնդավորները՝ յերկու տարեկան հասակում, ստանդարտ ձևի և մեծության:

11. Տնկելիս յեղնել փոսի խորությունից, ըստ այնմ արմատավզիկը վարած հողի մակերևույթից բարձր թողնել 3—8 սմ, վորպեսզի արմատի տակ փխրուն հող մնա: Տնկելուց անմիջապես հետո լրիվ ջրել: Հետագայում նորատունկ այգիները ջրել 8—10 անգամ, յեղնելով ջրի պահանջից:

12. Տնկելուց անմիջապես հետո հիմնական ճյուղերի ծայրերը ետել—գոլորշիացման մակերեսը պակսեցնելու համար:

Ետել վաղ գարնանը, մինչև բողբոջները բացվելը:

Իսկ յեթե աշնանն է տնկվում, ետել հաջորդ տարվա գարնանը:

Ծիրանենու և կեռասենու հտը կատարել կողային ճյուղերի կեսի չափով, դեղձենու և բալենու ճյուղերը՝ կեսի կամ մեկ յերրորդի չափով, խնձորենու և տանձենու ուժեղ աճեցողության դեպքում կեսի չափով, իսկ թույլ աճեցողության դեպքում յերկու յերրորդի չափով:

13. Նորատունկ պտղատու ծառերի այգիները միջշաքքային տարածությունները կարելի յե ոգտագործել մինչև 8 տարի, իսկ դեղձենունը՝ յերեք տարի, ցանելով սովորյա կամ բանջարանոցային կուլտուրաներ: Ցանքը կատարել միջշաքքային տարածություններում, ծառերից 1,5 մետր հեռավորությամբ:

14. Բների շուրջը քաղհանել հունիսի 10-ից մինչև 25-ը և հուլիսի 15-ից մինչև 30-ը:

Յուրաքանչյուր յերկու ջրից հետո փխրեցնել քեշին մեկ անգամ:

15. Աշնանը կատարել վերանորոգումներ՝ լրացուցիչ տնկումներ նոյեմբերի 1-ից մինչև 20-ը:

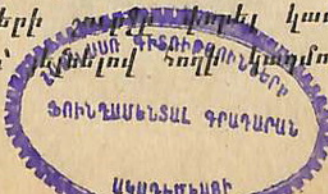
16. Կատարել նորատունկ ծառերի ձևավորում հե-
տևյալ ձևով. դեղձենին ձևավորել և տալ բաժակաձև սա-
ղարթ, թողնելով բնի բարձրությունը 40—50 սմ, իսկ
հիմնական ճյուղերի քանակը՝ 4—5 հատ: Բալենուն տալ
բնական սաղարթ, թողնելով բնի բարձրությունը 40—50
սմ, իսկ հիմնական ճյուղերի քանակը՝ 5—8 հատ: Ծիրա-
նենին ձևավորել Լիդերի սխտեմով, բնի բարձրությունը
թողնելով 60—80 սմ, իսկ հիմնական ճյուղերի քանակը՝
5—6 հատ: Սալորենին ձևավորել լիդերային սխտեմով,
թողնելով բնի բարձրությունը 60—70 սմ, իսկ հիմնական
ճյուղերի քանակը՝ 5—6 հատ: Կեռասենուն տալ բնական սա-
ղարթ, բնի բարձրությունը՝ 60—70 սմ: Տանձենին ձևավորել
Լիդերի սխտեմով, բնի բարձրությունը թողնելով 60—80 սմ,
իսկ հիմնական ճյուղերի քանակը՝ 6—8 հատ:

Ձևավորումը, վորպես կանոն, սկսել անկարանում և
շարունակել այգում:

Ձևավորման բոլոր դեպքերում ղեկավարվել ազրո-
նամի ցուցմունքներով:

ՊՏՂԱԲԵՐՈՂ ԱՅԳԻՆԵՐԻ ԽՆԱՄԲԸ

1. Պտղաբերող այգիները ջրել 4—6 անգամ, յեղնե-
լով հողային պայմաններից և ջրի պահանջից:
2. Ծառերին նեցուկներ (հաշա) տալ, սկսած հունի-
սի 20-ից մինչև հուլիսի 10-ը:
3. Բերքը հավաքել ձեռքով, ճյուղերը չջարգել և
պտուղները չփչացնել:
4. Տերևները և փտած ու կիսահաս պտուղները հա-
վաքել, այգուց դուրս հանել և այրել, սկսած նոյեմբերի
1-ից մինչև 15-ը:
5. Բները մաքրել փտած և մեռած կեղևներից և ապա
կրակաթ քսել նոյեմբերի 1-ից մինչև 10-ը:
6. Ծառերի շտրվածքները կամ վարել 10—15 սմ
խորությամբ՝ շտրվածքները կամ վարել 10—15 սմ

169
 7007
 58242
 H

մաքրողի 15-ից մինչև ապրիլի 15-ը, իսկ աշնանը՝ հոկտեմբերի 15-ից մինչև նոյեմբերի 15-ը:

7. Չորացած ծառերը հանել և տեղը անկել նորերը՝ նոյեմբերի 1-ից մինչև 20-ը:

8. Առանց հողաժնի հասուկ թույլատվության այգիներինց կենդանի ծառեր չկտրել:

Բ Ո Ի Ժ Ո Ի Մ Ն Ե Ը

1. Վաղ գարնանը, մինչև բողբոջների բացվելը, ծառերը սրսկել մեկ տոկոսանի բորբոյան հեղուկի և անաբազին կամ նիկոտին սուլֆատի 0,1 տոկոսանի լուծույթով, բացառությամբ խնձորենիների, վորոնք սրսկել տերեւները բացվելուց հետո (մինչև ծաղկելը) մեկ տոկոսանի բորբոյան հեղուկով, խառնելով մեկ դույլին 8 գրամ փարիզյան կանաչ:

Առաջին բուժումը պետք է ավարտել մինչև ծաղկելը:

2. 2-րդ բուժումը կատարել ծաղկաթափից հետո, բորբոյան հեղուկի և փարիզյան կանաչի լուծույթով, վերցնելով մեկ դույլ ջրին 75 գրամ պղնձարջասպ, նույն չափով կիր և 10 գրամ փարիզյան կանաչ:

Դեղձենիները սրսկել միայն բորբոյան հեղուկով:

3. 2-րդ բուժումից 15—20 ուր հետո կատարել 3-րդ բուժումը բորբոյան հեղուկի և փարիզյան կանաչի խառնուրդով, վերցնելով 10 լիտր ջրին 100 գրամ պղնձարջասպ, նույն չափով կիր և 12 գրամ փարիզյան կանաչ:

Դեղձենիները սրսկել միմիայն բորբոյան հեղուկով:

4. կփիճներ յերևալու գեպքում սրսկել անաբազին, կամ նիկոտին սուլֆատ՝ յուրաքանչյուր մեկ դույլ ջրին խառնելով 10—12 գրամ անաբազին, կամ նիկոտին սուլֆատ և 40 գրամ տնտեսական ոճառ:

ԲԱՆՋԱՐԱՆՈՑԱՅԻՆ ԿՈՒՆՏՈՒՐԱՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱԳԻՐ
ԱԳՐՈՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ԶԵՌՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Շրջանում խորհրդային և կոլեկտիվ սնտեսուլթյունները, կոլանտեսականները, մենատնտեսները և հիմնարկ-ձեռնարկուլթյունները պարտավոր են բանջարանոցային կուլտուրաները մշակել անշեղորեն, կիրառելով հետևյալ ազրոտեխնիկական ձեռնարկումները.

ա) Ընդհանուր մաս

1. Մինչև փետրվարի 15-ն ավարտել ցանքերի համար անհրաժեշտ բոլոր նախապատրաստական աշխատանքները՝ սերմերի զտում, ստուգում, գործիքների նորոգում և այլն:

2. Մինչև հունվարի 15-ն ավարտել ջերմոցների վերանորոգումը և նոր ջերմոցների կառուցումը:

Այն սնտեսուլթյունները, վորոնք ջերմոցներ չունեն, պետք է սածիլանոցի տեղը վարեն աշնանը և պարարտացնեն վաղ գարնանը, ցանքը կատարելու համար:

3. Վարը կատարել առանց խամ տեղեր թողնելու, 20 սմ վոշ պակաս խորուլթյամբ, կոշտեր լինելու դեպքում փշրել ավսեյավոր կամ զիգ-զագ փոցխերով:

4. Աշնանավարը և վաղ գարնանը կատարած վարը կրկնավարել: Վարից և կրկնավարից հետո լավ փոցխել:

5. Հողի նախապատրաստական աշխատանքները վերջացնել ցանքից կամ սածիլելուց 10—15 որ առաջ: Վարից առաջ և հետո մաքրել քարերը և հեռացնել հողամասից:

6. Հողի յուրաքանչյուր մշակութային ժամանակ հավաքել չափերը և դանդուրդանի տակոխիկները (արմատներով) և հեռացնել հողից:

7. Հողամասը պարարտացնել գոմաղբով, կոմպոստով (խառնաղբ) կամ հանքային պարարտանյութերով: Թարմ կամ կիսաթարմ գոմաղբը մտցնել հողի մեջ աշնանը, մանավանդ վաղահաս ցանքսերի դեպքում, իսկ փտած գոմաղբը և մնացած պարարտանյութերը՝ գարնանը: Պարարտանյութերը մտցնել վարից կամ կրկնավարից առաջ:

8. Քաղհաննել վոչ միայն ցանված, այլև շրատար առուների և ճանապարհների յեղերքին առաջացած մոլախոտերը մինչև ծաղկելը, այնպես, վոր դաշտերը միշտ լինեն մաքուր մոլախոտերից:

9. Յանքը կամ սածիլը կատարել շարքերով յերկար մարզերում, այնպես, վոր ապահովվի կանոնավոր վոռագումր և մեքենայացումը:

10. Յանքը կատարել տեսակավոր, լավորակ և պլտանիությունն ստուգված սերմերով:

11. Բերքահավաքը կատարել որվա հով ժամանակ և բերքն արևի տակ չըթողնել:

12. Կատարել բերքի տեսակավորում, պայքարել փշացումների և կորուստների դեմ, ապահովելով ստանդարտ տարայով:

13. Միատեմատիկորեն հետևել, վորպեսզի հիվանդություններ և վնասատուներ հայտաբերելիս անհաղաղ հայտնվի հողբաժնին, ՄՏԿ-ին, կամ ազրոխմբի ազրոնոմին և անմիջապես պայքար կազմակերպվի նրանց դեմ՝ ազրոնոմի ցուցմունքներով:

14. Կիրառել կանոնավոր ցանքաշրջանառութիւն,
համաձայն հողբաժնի կողմից հաստատված տիպի:

բ). Պամիզորի մեակութիւնը

1. Պամիզորի համար հողը հերկել աշնանը, 20 սմ
վոշ պակաս խորութեամբ և գարնանը կրկնավարել:

2. Հողամասը պարարտացնել փաած դոմադբով կամ
կոմպոստով (խառնաղբ), տալով հեկտարին 30—40 տոննա:

3. Հանքային պարարտանյութեր լինելու դեպքում
մտցնել հետեյալ չափով.

ա) ցիանամիդ կամ ամոնիում սուլֆատ 200—300
կիլոգրամ մեկ հեկտարին.

բ) սուպեր ֆոսֆատ 350—450 կիլոգրամ մեկ հեկ-
տարից:

Պարարտանյութերը մտցնել վարից կամ կրկնավարից
առաջ:

4. Պամիզորը մշակել յերկար թմբերի վրա պառկեց-
րած ձևով. առանց բճատման:

5. Թմբերը պատրաստել տրակտորով, գութանով կամ
բուկլիցով:

Թմբերը կապել յերկար, այնպես, վոր ապահովված
լինի կանոնավոր վոռոգումը: Տնկել թմբերի յերկու կող-
մերում:

6. Թմբերի լայնութիւնը վերցնել հետեյալ չափով՝

ա) թմբերի մեկ կողմում սածիլելու դեպքում թմբե-
րի լայնութիւնը պետք է լինի 60—70 սմ.

բ) թմբերի միջին լայնութիւնը՝ 40—50 սմ.

գ) թմբերի յերկարութիւնը՝ 5—200 մետր:

Տնկել շարքը շարքից 100—120 սմ և բույսը բույ-
սից 20—30 սմ հեռավորութեամբ, մեկ հեկտարում ապա-
հովելով 30—40 հազար սածիլ:

7. Սածիլներ ստանալու համար ցանքը կատարել շերմոցներում՝ փետրվարի 20-ից մինչև ապրիլի 5-ը, իսկ սածիլանոցում՝ ապրիլի 5-ից մինչև ապրիլի 15-ը:

Սածիլների տնկումը դաշտում կատարել՝ շերմոցային սածիլը մայիսի մեկից մինչև մայիսի 25-ը:

Բացոթյա սածիլը՝ մայիսի 25-ից մինչև հունիսի 5-ը:

8. Գողմանը և փխրեցումը կատարել հողի քեշին, մշակման ընթացքում 3—4 անգամ և մեկ անգամ քոլքաշ կատարել, յեղնելով մուլխոտերի զարգացումից:

9. Վար դնել մինչև ծաղկելը:

10. Զրել ըստ կարիքի, մինչև 16 անգամ:

11. կատարել բերքի տեսակավորում և կոնսերվի արդյունաբերությանը հանձնել համաձայն ստանդարտի:

12. Հիվանդ, փտած պտուղներն առանձնացնել, դուրս տանել գաշտից և թաղել հողում:

13. Բերքահավաքը կատարել պարբերաբար, ըստ պտուղների հասունության և վերջացնել ցրտահարությունից առաջ: Խակ մնացած պամիդորները հավաքել և լցնել փակ նիւղներում, վորտեղ նրանք կկարմրեն: Կանաչ պամիդորների մի մասն աղ ու թխու դնել:

դ) Տափեղի յեվ բադրչանի մշակումը

1. Տաքդեղը և բադրչանը տնկել ուժեղ և մորխոտերից մաքուր հողերում:

2. Հողը վարել աշնանից, 20 սմ վոշ պակաս խորությամբ և զարնանը կրկնավարել:

3. Պարարտացնել փտած գոմաղբով, կոմպոստով, կամ հանքային պարարտանյութերով, պամիդորի համար ընդունված նորմաներով:

4. Մշակությունը կատարել հարթ մարզերում:

Բաղըջանը և տաքղեղը անկել շարքը շարքից 50—60
սմ և բույսը բույսից՝ 30—40 սմ հեռավորութեամբ:

Վերպես կանոն, միջարքային մշակման աշխատանք-
ները յենթարկել մեքենայացման, չմեքենայացնելու դեպ-
քում անկել շարքը շարքից 30—40 սմ և բույսը բույսից
30—35 սմ հեռավորութեամբ, այդպիսով ապահովել մեկ
հեկտարում 90—100 հազար սածիլ:

5. Սածիլներ ստանալու և դաշա փոխադրելու
ժամկետները նույնն են, ինչ վոր պամիլոբրի համար:

6. Սածիլը անկել, յերբ հողը հասունացել է (քեշին),
տնկման խորութունը պահպանել մինչև արմատավիկը,
վորից խորը չունկել:

7. Քաղհանը և փխրեցումը կատարել գլխավորապես
նախքան ծաղկելը, ամբողջ վեգետացիայի ընթացքում
կատարել 2—3 անգամ քաղհան և 2—3 փխրեցում: Ջրից
հետո, յերբ հողը կեղեվակալել է, կատարել փխրեցում
քեշին:

8. Բերքահավաքը կատարել պարբերաբար, ըստ բեր-
քի հասունութեան և ստանդարտի: Հավաքած բերքն ամ-
բողջապես փոխադրել դաշաից և չթողնել արևի տակ:

դ) Սոխի մեակումը

1. Սոխը մշակել ուժեղ, թեթև, թափանցիկ և միջակ
խոնավութուն ունեցող հողերում, միանգամայն մաքուր
մոլախոտերից:

Ծանր կավային և խոնավ հողերում սոխ չմշակել:

2. Սոխը պարարտացնել փոած գոմաղբով կամ կոմ-
պոստով, հեկտարին տալով 30—40 տոնն:

Հանքային պարարտանյութեր լինելու դեպքում հեկ-
տարին տալ հեակյակ չափով:

ա) ցիանամիդ կամ ամոնիում սուլֆատ 100—150
կիլոգրամ:

բ) սուպեր ֆոսֆատ 200—400 կգ

գ) սելվինիտ կամ կալիումի աղ 300—400 կգ

3. Կալի-ֆոսֆորական պարարտանյութերի փոխարեն կարելի չէ պարարտացնել մաքուր մոխրով, հեկտարին տալով 10—15 ցենտներ:

4. Սոխի հողը վարել աշնանը՝ 20 ամ փոշ պակաս խորութեամբ, դարնանը կրկնահերկել և լավ փոցխել ախպես, վոք հողը լինի հարթ և առանց կոշտերի:

5. Մեկ հեկտարին ցանել 12 կգ սերմ:

6. Յերը սոխի տերևները հասնեն 10 ամ յերկարութեան, կատարել 1-ին նոսրացումը:

Դաշտը մաքուր պահել մոլախոտերից, վորի համար ամբողջ վեգետացիայի ընթացքում կատարել 3—4 քաղհան:

7. Ջրել շատ զգուշութեամբ, սկզբնական շրջանում քիչ, միշտ նկատի ունենալով բույսի պահանջը:

8. Բերքահավաքը կատարել սոխի տերևները լրիվ պանկելու, չորանալու և դեղնելու ժամանակ:

Հավաքած բերքը փռել բարակ շերտով արևի տակ 2—5 որ և լավ չորացնել:

ե) Կաղամբի մեակուրյունը

1. Կաղամբի համար ընտրել ուժեղ հողեր: Հողամասը պարարտացնել գոմաղբով կամ աղբով, տալով հեկտարին 40—60 տոնն:

Հանքային պարարտանյութեր լինելու դեպքում հեկտարին տալ հետևյալ չափով.

ա) ցիանամիդ կամ ամոնիում սուլֆատ 300—400 կիլոգրամ:

բ) սուպեր ֆոսֆատ 300 կգ

գ) կալիումի աղ 30 տոկոսանի՝ 150 կգ

2. Ուժասպառ հողերում վոչ մի դեպքում կաղամբ չտնկել:

3. Կաղամբի համար հողը հերկել աշնանը, և գարնանը կրկնավարել, իսկ յեթե աշնանը հնարավորություն չեղավ, գարնանը վարել շատ վաղ և անմիջապես փոցխել:

4. Պարարտանյութերը մտցնել վարից կամ կրկնավարից առաջ:

5. Տնկել առողջ, կարճ, հաստ և ամուր սածիլներ:

6. Սածիլները դաշտ դուրս բերել հետևյալ ժամկետներին. վաղահաս կաղամբ սածիլել մարտի 25-ից մինչև ապրիլի 25-ը:

Ուշահաս կաղամբը սածիլել մայիսի 25-ից մինչև հունիսի 20-ը: Միջահաս կաղամբը սածիլել այդ յերկուսի ժամկետների միջև ընկած ժամանակամիջոցում:

7. Կաղամբը մշակել հարթ մարգերում, շարքը գծել ըստ յերկարության:

8. Սածիլներ տնկել հետևյալ հեռավորությունների վրա.

ա) վաղահասը՝ շարքը շարքից 50 - 60 սմ և բույսը բույսից՝ 30 - 40 սմ.

բ) միջահասը՝ շարքը շարքից 50 - 60 սմ և բույսը բույսից՝ 40 - 50 սմ.

գ) ուշահասը՝ շարքը շարքից 70 - 80 սմ և բույսը բույսից՝ 40 - 60 սմ:

Այսպիսով մեկ հեկտարում վերանորոգման հետ միասին ապահովել վաղահաս՝ 40 - 50 հազար սածիլ, միջահաս՝ 30 - 40 հազար սածիլ, ուշահաս՝ 25 - 30 հազար սածիլ:

9. Սածիլել ամպամած որերին, իսկ պարզ որերին սածիլ կատարել վաղ առավոտյան և յերեկոյան ուշ ժամանակ:

10. Սածիլը կաշելուց և ամրանալուց հետո կատարել առաջին փխրեցումը, հետագա փխրեցումները կատարել ըստ կարիքի, ջրելուց հետո, հողի քեշին:

11. Առաջին փխրեցումից 10 որ հետո կատարել 1-ին բուկկիցը:

12. Ամբողջ մշակության ընթացքում ըստ կադամբի տեսակի կատարել 1—2 անգամ բուկկից և 2—3 անգամ քաղհան, այնպես, վոր հողը միշտ մաքուր լինի մոլախոտերից:

13. Բերքահավաքից հետո դաշտից հավաքել և հեռացնել կադամբի մնացորդները և այրել, իսկ հողամասն անմիջապես վարել:

գ) վարունգի մեակումը

1. Վարունգի համար հատկացնել տաք, թափանցիկ, ուժեղ և վոշ խոնավ հողերը: Վարունգի համար շատ լավ են խամ հողերը:

2. Ծանր կավային և թույլ հողերում վարունգ չցաննել:

3. Վարունգի դաշտը պարարտացնել փթած գոմադրով կամ կոմպոստով, հեկտարին տալով 30—40 տոնն:

4. Հողը հերկել աշնանը 20 ամ խորությամբ, գարնանը կրկնավարել և փոցխել:

5. Ցանքը կատարել ցրտահարությունների: վտանգն անցնելուց հետո՝ ապրիլի 20-ից հետո:

6. Ծիլերը յերկու տերևանի դառնալուց նոսրացնել և կատարել վերանորոգում: Վար դնել և բուկը լցնել 4—5 տերև ունենալուց հետո:

7. Մինչև ծաղկելը հնարավորության սահմաններում ջրել, պտղաբերության շրջանում ջրել հաճախակի, ըստ կարիքի:

8. Վեգետացիայի ընթացքում կատարել 2—3 փխրեցում և 2—3 քաղհան:

9. Հիվանդություններ և վնասատուներ հայտաբերելիս անմիջապես հայտնել ագրոնոմին և անհապաղ պայքարել նրա ցուցմունքներով:

10 Բերքահավաքը կատարել ամեն 2—3 որը մեկ անգամ: Հավաքած բերքը տեղափոխել դաշտից և չթողնել արևի տակ ու անմիջապես հանձնել արտադրությանը, (կոտարակտացիայի դեպքում):

11. Բերքահավաքից հետո մնացորդները հավաքել և այրել:

Ե) Բանջարեղենի ամբարանը

1. Բանջարապահեստները դատարկելուց հետո, վաղ գարնանն ախտահանել և ամբողջ ամառը պահեստը լավ ողափոխել:

Ախտահանումը կատարել ՄՏԿ-ի ագրոնոմների ցուցմունքներով:

2. Ամառվա ընթացքում պահեստները վերանորոգել:

3. Աշնանը պահեստն ախտահանել և ապա բանջարեղեն լցնել:

4. Ամբարվելիք բանջարեղենը խնամքով տեսակավորել:

5. Պահեստում կառուցել ողհաններ և ունենալ ջերմաչափեր՝ ջերմությունը կանոնավորելու համար:

6. Պահեստներում պատրաստել դարակներ:

7. Ամեն որ հետևել բանջարապահեստներին և ըստ այնմ ջերմաստիճանները կանոնավորել ողհանների միջոցով:

Ամենալավ ջերմաստիճանը բանջարեղեն պահելու համար պահպանել 1,5-ից մինչև 4 աստիճան Ցելսիուսի:

Սրբազբիջ՝ Գ ա ը . Հ ա կ օ ը յ ա ն

Գլավիթի լիագոր Ք 1144, հրատ. Ք 6, պատվեր Ք 118, տիրած 1000

Հանձնված է արտադրութեան 2 փետրվարի 1937 թ.

Ստորագրված է ապագրելու 11 փետրվարի 1937 թ.

Գլուղնատի ապարան, Յերեսն, Նալբանդյան 11.

ԳԱՆ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

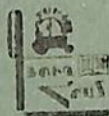
FL0002160

108

A $\frac{\text{II}}{24285}$

4 2 7 2 3 9 4.

034.

Обязательные правила
о
Виноградных и фруктовых
садах и об огородничестве на 1937 г.
по Камарлинскому району

Сельхозгиз 1937 Ерван

Прон